

ГЕОМЕТРИЧНА СКЛАДОВА В АНАТОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

GEOMETRICAL COMPONENTS IN ANATOMICAL TERMINOLOGY

Sydorenko A.V., Assoc. Prof. Solohor I.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Історія становлення та розвитку анатомічної термінології зумовила деякі особливості в її сучасному складі, а саме наявність значної кількості метафор. Метафора – один із продуктивних способів номінації для нових понять як у загальнолітературній, так і у науковій мові. У процесі вибору номінації для анатомічних структур головним фактором виступає саме умотивованість терміну в анатомічній термінології. Деякі назви анатомічних термінів виникли саме завдяки зовнішній подібності до геометричних елементів, що й зумовило вибір предмету нашого дослідження.

Мета нашої роботи – виявлення, аналіз і класифікація анатомічних термінів, які містять геометричну складову. Під геометричною складовою у нашому дослідженні ми розуміємо основні геометричні поняття: лінія, точка, кут, трикутник, квадрат, поверхня, ромб, трапеція, конус, сфера, піраміда, куб тощо.

Об'єктом нашого дослідження слугували анатомічні терміни (іменники та прикметники), які містять геометричну складову. Наприклад, іменник «піраміда» – *pyramis* входить до складу таких термінів: *pyramis medullae oblongatae* – піраміда довгастого мозку; *pyramis bulbi* – піраміда цибулини. Однак, окрім іменника в анатомічній термінології функціонує прикметник «пірамідний» – *pyramidalis*, наприклад: *musculus pyramidalis auriculae* – пірамідний м'яз вушної раковини. Дослідження іменника «ромб» виявило, що він функціонує лише у складі термінів (іменника та прикметника) як твірна основа, наприклад: *rhombocephalon* – ромбоподібний мозок, *fossa rhomboidea* – ромбоподібна ямка.

Дослідження найменувань утворених за подібністю до геометричних фігур, виступає прикладом аналізу внутрішньої форми терміну та допомагає уявити цілісну картину номінації, яка характеризує анатомічну термінологію як упорядковану систему взаємопов'язаних елементів.

ЛАТИНСЬКА НОМЕНКЛАТУРА ЛІКАРСЬКОЇ СИРОВИНИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ: ВІДОМОСТІ ПРО МЕТОДИ ДОБУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ У МЕДИЦИНІ

LATIN NOMENCLATURE OF MEDICINAL RAW MATERIALS OF ANIMAL ORIGIN: INFORMATION ABOUT METHODS OF EXTRACTION AND USING IN MEDICINE

Skochko R.V., Chupryna K.S.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Вживання латинських термінів з лікувальною метою засобів тваринного характеру (тваринні жири, органи та цілі організми) широко використовуються на світовій медичній арені, має власні аналоги і виявляється у своєрідності лікарських форм та місцевих способів їх застосування. Сучасна фармакогнозія – це дисципліна, яка вивчає переважно лікарські рослини, проте, джерелом цінних лікарських засобів є також продукти тваринного і мінерального походження.

Прикладом можуть служити гормональні, ферментні та інші препарати. До лікарських препаратів – витяжок із тваринної сировини належать настоянки, водні і масляні розчини, мазі, жирові речовини, лініменти, таблетки тощо. Назви фармакогностичних об'єктів (лікарської сировини тваринного і рослинного походження, а також продуктів первинної переробки) – це конструкції з неузгодженим означенням, що пишуться з великої букви. На першому місці у (Nom. sing. або plur.) пишеться назва органу тварини або продукту (*acidum, venenum, cornua*) на другому місці у (Gen. sing.) – назва тварини, але є і винятки. *Приклади*: *Acidum Formicicum* – мурашина кислота (метанова кислота); *Ursus Bile* – ведмежа жовч; *Ferre Adipem* – ведмежий жир; *Mel, mellis* – бджолиний мед; *Apis Toxikon* – бджолина отрута; *Apilacum* – бджолине маткове молочко; *Propolis* – прополіс (бджолиний клей); *Apis Mellifera* – бджолинка перга; *Venenum Anguinus* – зміїна отрута; *Cornua Cervi* – панти оленя; *Hirudo Medicinalis* - п'явка медична; *Hirudotherapy* – лікування медичними п'явками; *Spongilla fluviatilis* – бодяга, або річкова губка; *Kastorium* – бобрів струмінь; *Shark Cartilage* – хрящ акули.

Отже, арсенал лікувальних засобів тваринного походження є досить різноманітним, хоча й не таким багатим, як рослинний. Певна специфіка виявляється у своєрідності лікарських форм та місцевих способів їх застосування.